

канвэру, Вы ў нас *індпашыў*...“ Доўгі час перадавіц вытворчасці прэміявалі адрэзамі на сукенку ці блузку. Машынка „Зынгер“ у вёсцы была прадметам гонару і зайздрасці, і не адна сям’я паехала ў Сібір проста таму, што нехта на гэтую машынку паклаў вока, а потым пацягнуў з дому раскулачаных.

Шыцьцё — залатое рамяство, але жанчыны абшываюць сябе і свае сем’і, як правіла, не ад багатага жыцця. *Швейная машынка* — ня што іншае, як прыкмета натуральнай гаспадаркі. І натуральнае жаданне многіх — вырвацца з кола гэтай неабходнасці. У сваіх успамінах пра візыт Купалы ў Чэхаславаччыну колішняя праская студэнтка згадвае тайную просьбу Купаліхі: завядзі ты мяне ў краму, дзе можна купіць пару гатовых блузак. У часы надыходу джынсаў мы таксама спрабавалі перагнаць Захад на *швейных машынках* — тады штаны-падробкі называлі самастрокамі.

Швейная тэрміналогія пранікла ўва ўсе тэматычныя пласты мовы: як нітка за іголкай, вадзі напарсткам носіць, *шыта белымі ніткамі*... Або — *шыць справу*. Тут майстрамі была пэўная катэгорыя мужчынаў, якія ўмелі іголку заганаць пад пазногці.

У Койданаве, дзе й цяпер працуе адна з найбуйнейшых у Беларусі *швейных фабрык*, дзяўчат і жанчын сталі жартам абзываць шпулькамі. Так і кажуць: са шпулькай ажаніўся.

Ь

Сяржук Сокалаў-Воюш

Гэта ня слова і нават ня гук.

Гэта — знак.

Адно зь ягоных значэнняў — *мяккасьць*.

Ён забірае на сябе частку *мяккага* характару беларуса,

Бо *мяккасьць* характару сёння — гэткі самы крымінал для нацыі,

Як ужываньне *мяккага знаку* — крымінал для ўладаў.

Цьвёрдага ў сваёй веры ў Бацькаўшчыну беларуса

Можна пазнаць па колькасці *мяккіх знакаў* у тым, што ён піша.

Чым больш мы перадаем *мяккасьці* словам, тым цьвёрдзейшыя мы самі.

Сьпяваюць „Песьняры“ — з гонарам казаў беларус у 70-ых.

„Сьцяна“, — цьвёрда напісаў на вокладцы сваёй кнігі Васіль Быкаў.

У сьвеце згінаў

не згінайце сьпінаў.

Зьмест непазьбежнасьці

у незалежнасьці.

Экстрэміст

Павал Марціновіч

Карані слова „экстрэміст“ у лаціне — „схільны да скрайніх учынкаў“.

Скрайніх учынкаў у Беларусі ў гэтым стагодзьдзі было няшмат — ускуды існы рэжым перашкаджаў.

У 80-ыя мянушку прышчэпліваюць да ціхманага беларускага дрэўца: *экстрэмісты з БНФ; экстрэміст Алесь Пушкін; пена экстрэмісцкая* на хвалях перабудовы.

Страшылка „экстрэміст“ упала не на камень, а далучылася да жывучых у народзе страхай. Страх, што заб’юць органы, што пасадзяць, што прападзе ўклад у ашчаднай касе. Кожны маладзён з Пагоняю і сапраўды быў *экстрэмаю* для